

30 Aar paa Grønland

Jeg har aldrig fortrudt dem, siger den tidligere Kolonibestyrer Aksel Winterberg, der i Morgen fylder 70 Aar

Fhv. Kolonibestyrer Aksel Winterberg.

30 Aar paa Grønland! En Mand, der har opholdt sig saa længe i vor arktiske Koloni, maa da kunne tale med om Tingene. Og det kan fhv. Kolonibestyrer Aksel Winterberg, der i Morgen fylder 70. Han er nu ansat i Grønlands Styrelse her i København, men i 30 Aar havde han sit Virke paa Grønland, og han siger selv, at han aldrig har fortrudt, at han tog en Gerning op i den nordligste Del af Danmark.

— Det var Eventyrlyst, der kaldte mig til Grønland, fortæller Kolonibestyrer Winterberg. Første Gang, jeg var deroppe, sejlede jeg med den lille Dampner „Godthaab“, som eksisterer endnu, og vi var et Par Maaneder undervejs.

— Da De første Gang kom til Grønland, hvilket Indtryk gjorde Grønlænderne saa paa Dem?

— Jeg fik det Indtryk, som har holdt sig siden: Grønlænderne er udmærkede Folk. Naar der en Gang imellem er lidt Gnidninger deroppe, skyldes det de samme Motiver som i den øvrige Del af Verden. Efter Krigen er der Utilfredshed over alt, og det samme gør sig gældende paa Grønland. I Fortrin og i Fejl er Grønland som alle andre. Grønland følger den øvrige Del af Verden i godt som i ondt.

— Men Overtroen var vel dengang mere fremherskende end nu?

— De vilde engang slaa en Kone ihjel for Hekseri, men det fik jeg lykkeligvis forhindret. Var der Uheld med en Baad, malede de et Øje foran, saa Baaden kunde se sig for, og et Kors til at mildne Faren, hvis den alligevel skulde komme. Der var ogsaa den Overtro, at hvis en Slægtning døde, maatte hans Navn ikke nævnes, før en anden i Kolonien var døbt med det samme Navn. Nogle Grønlændere mistede en Dreng, der hed Hans, og vor Søn kom til at hedde Hans, hvilket de to Grønlændere, der havde mistet deres Søn, var meget begejstrede for. De betragtede vores Dreng som deres, de kaldte sig hans Forældre, og de overøste ham med Gaver. Det var nu ikke altid lige behageligt. Engang fik vores Dreng som Gave fra de to Grønlændere en Hammer og nogle Søm med det Resultat, at han slog Søm i overalt, hvor han kunde faa Lejlighed til det.

Kolonibestyreren dvæler ved mange smukke Træk i en Grønlænders Karakter.

— Jeg forliste engang nordpaa oppe i Melville-Bugten, siger han, og det tog en

Måned at komme ned til Upernivik. Det var om Vinteren, og det var haardt nok, men overalt, hvor vi kom frem, mødte vi en Hjælpsomhed, der var ganske enestaaende. Grønlanderne gav os deres sidste Proviant, uden Tanker for, hvor de selv skulde faa det næste fra. Det var meget rørende.

Fest for Cook

— Naar De har været paa Grønland saa længe, maa De ogsaa have kendt flere af de store Opdagelsesrejsende?

— Det har jeg ogsaa. Knud Rasmussen var min særdeles gode Ven, Peter Freuchen har jeg kendt, og jeg har ogsaa truffet Cook. Det var lige efter, at han havde „opdaget Nordpolen“. Han kom til Egedesminde, hvor der blev holdt en stor Fest for „Nordpolens Opdagelse“. Han bar Hyldesten med Anstand. Om Knud Rasmussen skal jeg ikke sige meget, for alle kender ham, men der er et Træk, jeg gerne vil fremhæve. Han talte altid godt med sine Medrejsende og kritiserede aldrig. Grønlanderne elskede ham, og enhver ved, hvor Sorgen var stor over hele Grønland, da Knud var død.

Spændende Jagter

— Man kan ikke se paa Dem, Kolonibestyrer Winterberg, at De bliver 70. Det maa være et sundt Liv paa Grønland?

— Da jeg var deroppe, havde vi en vis Frihed, saa vi kunde strejfe om, og jeg mindes mange spændende Jagter. Nu er det mere kontorpræget det hele, med Kontortid til Kl. 17 og saadan noget. Men dengang kunde vi tage ud omkring, ud og skyde Sæl og Hvalros, Bjørne eller Ræve. Det var et herligt og sundt Liv.

— Kunde Vinterens Mærke ikke tage paa Humoret?

— De eneste, der ikke kunde lide Mærket, var Børnene. Jeg har 5 Barn, og de 4 er født paa Grønland. En af mine Drenge er blevet Kolonibestyrer deroppe. Barn skal ligesom Planter have Lys og Sol, og derfor er det ikke godt for et Barn at skulle leve hele sin Barndom saa højt oppe mod Nord.

Umoralitet?

— Man hører saa ofte, at Grønlanderne er umoraliske — — —

— Der var engang en Mand, der sagde, at Moralten stod paa et lavt, men behageligt Stade. Jeg vil sige, at der ikke er mere Umoralitet paa Grønland end andre

Steder. I de „civiliserede Lande“ taler man blot ikke om det.

— Hvad betyder Grønland for os?

— Først og fremmest en Fjer i Nationen, for økonomisk har Kolonien ingen Værdi for os. Men Grønlands og Danmarks Sammenknytning maa ikke males i Kroner og Ører. Grønlanderne føler sig hjemme hos Danmark, og denne Følelse har skabt en lignende Følelse hos Danmark: vi har en stor Opgave over for Grønland. Vi maa ikke skuffe dem deroppe. Der synes stærk Kritik mod Grønlands Styrelse for Tiden, for Kritikernes ser paa Grønland med danske Øjne. Ser man paa Kolonien med grønlandske Øjne, maa man indrømme, at Fremskridtene har været store. Udviklingen skal nok fortsætte, og baade Grønlanderne og vi vil faa Glæde af det.

— Naar De ser tilbage paa Deres Liv, har De saa fortrudt de mange Aar paa Grønland?

— Aldrig!

Frank.